

Η Αγία Μεγαλομάρτυς Μαρίνα

Στη σημερινή εποχή, η οποία χαρακτηρίζεται από ελευθερία πίστεως και επιλογής τρόπου και κατεύθυνσης ζωής, η Εκκλησία μάς παρουσιάζει τον αδαμάντινο χαρακτήρα της Αγίας Μαρίνης, η οποία επέλεξε τον δρόμο της απόλυτης πίστεως και εμπιστοσύνης στον Θεό.

Ο συναξαριστής του μηνός Ιουλίου αναφέρει ότι κατά τη 17^η ημέρα του η Εκκλησία μας εορτάζει τη μνήμη της Αγίας Μεγαλομάρτυρος Μαρίνης, η οποία έζησε την εποχή του αυτοκράτορα Διοκλητιανού, περί το 270. Καταγόταν από μία κωμόπολη της Πισιδίας, στην περιοχή της Αντιόχειας και ήταν μονογενής θυγατέρα ιερέα των ειδώλων, ονόματι Αιδεσίου. Σε ηλικία δώδεκα ετών, και αφού απεβίωσε η μητέρα της, ο πατέρας της τήν παρέδωσε σε κάποια τροφό, για να την αναθρέψει. Κατά την εκεί παραμονή της, η Μαρίνα συναναστρεφόταν με Χριστιανούς, οι οποίοι τής μιλούσαν για την επίγεια ζωή του Κυρίου, τα κηρύγματά του, τον σταυρικό θάνατο και την ανάστασή του. Τόσο γέμισε και αναπαύθηκε η ψυχή της από αυτά που έμαθε, ώστε στην ηλικία των δεκαπέντε μόλις ετών, εξεδήλωσε μεγάλο πόθο, όπως βιώσει τον μαρτυρικό αγώνα και θάνατο για χάρη του αγαπημένου της πλέον Χριστού. Η μαρτυρία της αυτή και η εξουδένωση των ειδώλων προκάλεσε την αποκλήρωσή της από τον ίδιο τον πατέρα της, προς επιβεβαίωση ακριβώς του αγιογραφικού: «έχθροὶ τοῦ ἀνθρώπου οἱ οἰκιακοὶ αὐτοῦ» (Μθ. 10,36. Πρβλ. Μιχ. 7,6).

Ο ηγεμόνας της Κιλικίας, Δούκας, Ολύμβριος, στον δρόμο προς την Αντιόχεια, συνάντησε σε κάποιο σημείο τη Μαρίνα, η οποία πήγαινε στο ποίμνιο του πατέρα της. Εκστασιασμένος από την ομορφιά της, διέταξε τους στρατιώτες του να την οδηγήσουν ενώπιόν του, με σκοπό να τη νυμφευθεί. Κατά την ανάκριση τη ρώτησε από πού προέρχεται και ποια είναι η καταγωγή της. Αυτή τού απάντησε ότι ονομάζεται Μαρίνα, είναι γέννημα και θρέμμα της Πισιδίας και επικαλείται και πιστεύει στον Χριστό. Η απάντηση της Μαρίνης εξόργισε τον ειδωλολάτρη ηγεμόνα, ο οποίος τήν έκλεισε στη φυλακή.

Την επόμενη μέρα, κατά την οποία υπήρχε δημόσια αργία, και θα τελείτο θυσία στα είδωλα, διέταξε και την έβγαλαν από τη φυλακή και την παρουσίασαν μπροστά του στο δικαστήριο, για να θυσιάσει μαζί με τους άλλους κατοίκους. Ο ηγεμόνας αντιλήφθηκε, όμως, ότι είχε να αντιμετωπίσει τον νεανικό ενθουσιασμό, αλλά και μία φλογερή και σθεναρή πίστη. Έτσι, αναγκάστηκε να βγάλει όλα τα «όπλα» από τη φαρέτρα του, κολακείες, υποσχέσεις, λαμπρός βίος, πλούτη, τιμές, δόξα, αλλά και απειλές. Οι προσπάθειές του, όμως, απέβησαν άκαρπες, αφού οι απαντήσεις της Μαρίνης δεν επιδέχονταν αμφισβήτηση ή άλλη ερμηνεία: *«Μὴν ἐλπίζης ματαιῶς, ἡγεμῶν, ὅτι θὰ δυνηθῆς μὲ τὰς τιμωρίας καὶ τὰς βασάνους νὰ μὲ χωρίσης ἀπὸ τὸν Χριστό! Ναί, οὔτε ἡ θλίψις, ὁ λιμός, τὸ πῦρ, τὸ ξίφος ἢ ἄλλη σκληροτέρα βάσανος, οὔτε καὶ βίαιος καὶ πολυώδυνος θάνατος,*

ἀλλ' οὔτε πάλιν αἰ ἀπολαύσεις, πλοῦτος, τιμαὶ καὶ δόξαι θὰ μὲ δελεάσωσι, διότι πάντα ταῦτα εἶναι φθαρτὰ καὶ πρόσκαιρα ...». Ο δικαστής έγινε έξω φρενών με το «θράσος» της Αγίας και πρόσταξε τους στρατιώτες του να αρχίσουν τα σωματικά μαρτύρια. Έτσι, αυτοί, εκτελώντας την προσταγή, τέντωσαν το σώμα της σε ειδικό μηχάνημα και άρχισαν να το χτυπούν με αγκαθωτές βέργες και να ξεσκίζουν τις σάρκες της με ειδικά σιδερένια άγκιστρα. Η γη έγινε κατακόκκινη από το αίμα που χύθηκε, η δε Αγία υπέμεινε τα βασανιστήρια ατάραχη και προσευχόμενη. Η «απάθεια» και η ανδρεία της ανάγκασαν τον ηγεμόνα να την κλείσει και πάλι στη φυλακή, αφήνοντάς την χωρίς νερό και τροφή.

Μετά από κάποιες μέρες η Μαρίνα οδηγήθηκε και πάλι ενώπιον του ηγεμόνα για νέα ανάκριση. Ο ηγεμόνας θεώρησε το θαυμαστό γεγονός της επούλωσης των πληγών της Αγίας ως επέμβαση των Θεών, τους οποίους αυτός λάτρευε, και γι' αυτό της ζήτησε επιτακτικά να τούς προσφέρει ευχαριστήρια θυσία. Η απάντηση, όμως, την οποία έλαβε, ήταν και πάλι αφοπλιστική, αφού η Αγία του είπε ότι η θεραπεία προήλθε όχι από τα ψευδή και μάταια είδωλα, αλλά από τον μόνο και αληθή Θεό, αυτόν που λατρεύει και θα λατρεύει όσο ζει, τον Χριστό, ο οποίος θεραπεύει τις ψυχές και τα σώματα. Η συνέχεια ήταν αναμενόμενη, αφού ο ηγεμόνας δεν μπορούσε να αντέξει, ούτε την προσβολή προς το πρόσωπό του και την αμφισβήτηση των Θεών του ούτε πάλι την ακλόνητη πίστη της Μαρίνης. Έπρεπε να «κλείσει» το στόμα της Μαρίνης, από την οποία κινδύνευε να χάσει το κύρος του. Έτσι, διέταξε αρχικά να την ξεγυμνώσουν και να κάψουν το σώμα της με αναμμένες λαμπάδες και στη συνέχεια να βυθίσουν το κεφάλι της σε ένα δοχείο πλήρες νερού. Με θεία, όμως, επέμβαση και προστασία η Αγία παρέμενε αβλαβής. Βλέποντας το θαυμαστό αυτό γεγονός πολλοί ειδωλολάτρες πίστεψαν στον Χριστό, πράγμα, όμως, που είχε ως αποτέλεσμα τον αποκεφαλισμό της. Ύστερα από αυτά τα γεγονότα, «απελπισμένος» πλέον ο ηγεμόνας, διέταξε τους δήμιους να δώσουν μαρτυρικό τέλος στη Μαρίνα, αποκεφαλίζοντάς την διά ξίφους. Ένας χριστιανός, ονόματι Θεότιμος, πήρε το άγιο λείψανο και το ενταφίασε με τιμές. Μέχρι δε την άλωση της Πόλης από τους Σταυροφόρους, το 1204, το τίμιο λείψανο βρισκόταν τεθησαυρισμένο στο ναό του Παντεπόπτου Χριστού στην Κωνσταντινούπολη.

Η «καλλιμάρτυς και καλλιπάρθενος κόρη και νύμφη τοῦ βασιλέως Χριστοῦ μάρτυς Μαρίνα», έζησε και άθλησε σε μία εποχή, κατά την οποία ο Χριστιανισμός δέχθηκε μεγάλο πόλεμο και οι Χριστιανοί σφοδρότατους διωγμούς. Η ομολογία πίστεως στον Χριστό οδηγούσε στη φυλακή και στο δικαστήριο. Και εκεί άρχιζαν οι μεγάλες ψυχολογικές πιέσεις, το τεράστιο δίλημμα της προσκύνησης των ειδώλων και της άρνησης του Χριστού από τη μία, και τα φρικτά έως θανάτου βασανιστήρια από την άλλη. Σε πολλές, δε, περιπτώσεις οι ηγεμόνες υπόσχονταν πλούτη, δόξα και μεγαλεία, ελπίζοντας με αυτό τον τρόπο να δελεάσουν τους Χριστιανούς. Δύο ήταν οι επιλογές: η θυσία

στα είδωλα και άρνηση της πίστεως ή μαρτυρικός θάνατος. Τρίτη επιλογή δεν υπήρχε, κάτι το οποίο γνώριζαν όσοι εκ των Χριστιανών συλλαμβάνονταν και οδηγούνταν στη φυλακή. Και δεν αναφερόμαστε σε έναν ακαριαίο θάνατο, αλλά σε ένα παρατεινόμενο και συνεχώς αυξανόμενο σωματικό μαρτύριο, αφού οι ηγεμόνες ήλπιζαν ότι και την υστάτη θα κάμψουν το φρόνημα των πιστών.

«Οὐ πῦρ οὐδὲ μάστιγες, οὐδὲ ξίφους ἀκμῆ, οὐ τυράννων ὀμότητες, οὐδὲ θάνατος, οὐ θηρῶν ἀγριότης, τῆς θείας ἐχώρισεν, ἀγάπης σὲ πανόλβιε», αναφέρει τόσο εύστοχα ο ιερός υμνωδός στον Κανόνα προς τιμή της αγίας μεγαλομάρτυρος Μαρίνης. *«Οὐ φύσις θήλεια, οὐ σώματος ἀπαλότης, οὐκ ἀκμῆ νεάνιδος, οὐ κάλλους εὐπρέπεια, οὐ σαρκικῶν ὀρέξεων ἡδοναί, οὐ τρυφῆς ἀπολαύσεις, οὐ πλοῦτος ρευστός, οὐ δόξα κενή, οὐ φαντασία κενή τοῦδε τοῦ βίου καὶ τῶν αὐτοῦ θελημάτων, καὶ τελευταῖον..., ἀλλὰ πάντων τούτων ὑπερφρονήσασα ἔδραμες ὡς νεᾶνις ὀπίσω τοῦ σοῦ νυμφίου Χριστοῦ ..., ὃν καὶ καταλαβοῦσα... εἰσήγαγέ σε ὡς βασιλεὺς ὁμοῦ καὶ νυμφίος εἰς τὸ ταμεῖον αὐτοῦ, εἰς παστάδα οὐράνιον ...»,* συμπληρώνει τόσο παραστατικά ο Άγιος Νεόφυτος ο Έγκλειστος.

Αυτή η ανθρωπίνως ανεξήγητη αγάπη προς τον Χριστό, *«ὃν ἠγάπησεν ἡ ψυχὴ αὐτῆς»,* ξεπέρασε και αυτήν ακόμη την αγάπη των μαθητών του. Αξίζει να θυμηθούμε ότι ο ίδιος ο Κύριος κατά την επίγεια παρουσία του παρατήρησε ουκ ολίγες φορές, ακόμη και αυτούς τους μαθητές του διά την ολιγοπιστία τους *«ὀλιγόπιστε, εἰς τί ἐδίστασας;»* (Μθ.14,31), λέει στον απόστολο Πέτρο. Σε πολλές δε περιπτώσεις, πριν από την επιτέλεση ενός θαύματος, περιμένει και αναμένει να δει το μέγεθος της πίστεως προς το πρόσωπό του εκ μέρους των αιτούντων. Και ενώ είχαν ενώπιόν τους τον ίδιο τον Θεό, τόν άκουγαν και τόν έβλεπαν να ποιεί τόσα θαυμάσια, εντούτοις η πίστη τους δεν ήταν θερμή (βλ. Μθ.13,58. Μρ. 2, 3-5, 6, 5-6).

Τουναντίον η Μαρίνα διατηρούσε και έκρυβε ως πολύτιμο θησαυρό στην ψυχή της απύθμενη πίστη και εμπιστοσύνη προς τον ηγαπημένο της Ιησού. Ήταν ακριβώς αυτή η πίστη που οδηγούσε τους Χριστιανούς τον καιρό των διωγμών στο μαρτύριο. Και εκεί ενεργούσε η δύναμη του Θεού και κατατρόπωνε όλους τους πολεμίους του. Εκεί δοξαζόταν όσο πουθενά αλλού το πανάγιο όνομά Του. Εκεί άνοιγαν τα μάτια της ψυχής πολλών ειδωλολατρών, που έβλεπαν να εκτυλίσσονται ενώπιόν τους σημεία και τέρατα και μεταστρέφονταν πάραυτα στον Χριστιανισμό, ομολογούντες ότι αληθινός Θεός είναι ο Θεός των Χριστιανών. Εκεί ελάμβαναν και αυτοί τον στέφανο του μαρτυρίου. Εκεί εδραιωνόταν ακόμη περισσότερο ο Χριστιανισμός. Εκεί τοποθετούνταν ακόμη πιο μεγάλα θεμέλια για την κατάργηση της πλάνης των ειδώλων και τη διάδοση της πίστεως στον μόνο αληθινό και ζώντα Θεό. Ας μην λησμονούμε, αγαπητοί Χριστιανοί, ότι κατά τον καθαγιασμό της αγίας Τραπέζης, εκεί όπου διαμελίζεται ο αμνός του Θεού και τελείται το μέγα μυστήριο της Θείας Ευχαριστίας σε κάθε θεία Λειτουργία,

για να λάβει ο κάθε Χριστιανός Σώμα και Αίμα Χριστού, εκεί λοιπόν τοποθετούνται και μένουν αενάως τεμάχια από άγια λείψανα Μαρτύρων της Εκκλησίας μας.

Ας επανέλθουμε όμως στην τιμώμενη Αγία. Για άλλη μία φορά ο λόγος του Κυρίου είναι και παραμένει αψευδής: «*Δίκαιοι δὲ εἰς τὸν αἰῶνα*» Σοφ. Σολ. 5,15). Επαξίως, λοιπόν, η αγία μεγαλομάρτυς Μαρίνα συγκαταριθμείται στη μεγάλη χορεία των παρθενομαρτύρων της Εκκλησίας μας και γεύεται την αιώνια μακαριότητα, την οποία τῆς χάρισε ο Νυμφίος Χριστός, ανταμείβοντάς την για την ακλόνητη αγάπη της προς Αυτόν. Αιωνίως, δε, ζει και λάμπει μέσα στη συνείδηση της στρατευομένης Εκκλησίας. Πολλοί ναοί έχουν ανεγερθεί ἐπ' ονόματί της, οι δε απλοί άνθρωποι με λαϊκά ἄσματα τῆν επικαλούνται ως προστάτιδα των νηπίων.

Στη σημερινή εποχή, στην οποία τα πρόσκαιρα προβάλλονται ως πρότυπα και οι διαχρονικές αξίες της πίστεώς μας αμφισβητούνται, η λαμπρότητα του ένθεου βίου, της αταλάντευτης θερμῆς πίστεως, της πλήρους αφοσίωσης στον Χριστό, το απερίγραπτο ψυχικό μεγαλείο και το ηρωϊκό μαρτυρικό τέλος της δεκαπεντάχρονης αγίας Μαρίνης, αποτελούν, τηρουμένων των αναλογιών, υπόδειγμα ζωῆς. Πράγματι. Αποτελεί ευκαιρία για κάθε άνθρωπο, ο οποίος βαπτίστηκε Χριστιανός, σε μία περίοδο όπου η πίστη ούτε διώκεται ούτε απαγορεύεται, να αφιερώσει το είναι του για τη δόξα του Χριστού. Είναι ευκαιρία, κυρίως για τα νιάτα, που σφύζουν από ζωή και ενέργεια και δεν ξέρουν σήμερα πού να τη διοχετεύσουν, να αγωνιστούν για την αλήθεια του Χριστού. Και δεν εννοούμε το μαρτύριο – δεδομένου ότι δεν υπάρχουν πλέον διωγμοί κατά των Χριστιανών – αλλά την εφαρμογή των λόγων του Κυρίου στην καθημερινότητά μας και ιδιαίτερα της προτροπῆς του για αγάπη, περίθαλψη, ανακούφιση και εν γένει διακονία του πλησίον, των ελάχιστων αδελφών, όλων των εμπειρίστατων, αυτών που υπάρχουν γύρω μας, στο περιβάλλον και την κοινωνία μας, ακόμη και στις μέρες μας, οι οποίες κατά τα ἄλλα χαρακτηρίζονται από ευημερία, αφθονία υλικών και καλοπέραση. Νοιαζόμενοι για τον πλησίον δοξάζουμε τελικά τον Χριστό και επιβεβαιώνουμε την αλήθεια των λόγων του: «*ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε*» (Μθ.25,40).

Η αγία μεγαλομάρτυς του Χριστού Μαρίνα να ικετεύει προς τον Σωτήρα μας, όπως χαρίζει σε όλους μας μαρτυρία πίστεως, και να πρεσβεύει για τη σωτηρία των ψυχών μας.

Πηγή: Μ. Ματθαίου, *Εορτοδρόμιο, Σχόλια σε διάφορες εορτές και μνήμες Αγίων*, εκδ. Ιεράς Μητροπόλεως Τριμυθούντος, Ιδάλιον, Κύπρος, 2020, σελ. 364-372.